Ч. 154 Середа 12 липня (25 липня) 1900. Рік X.

Виходить у Львові що дня (крім неділь і гр. кат. сьвят) о 5-ій годині по полудни

Редакция і Адміністрация: улиця Чарнецкого ч. 12.

Письма приймають ся лиш франковані.

Рукописи звертають ся лиш на окреме жаданє і за зложенем оплати почтової.

Рекламациї незапечатані вільні від оплати почтової.

НАРОДНА ЧАСОПИСЬ

Додаток до „Ґазети Львівскої".

Передплата у Львові з агенциї дневників пасаж Гавсмана ч. 9 і в ц. к. Старостваx на провінциї:

на цілий рік	К.	4·80
на пів року	„	2·40
на чверть року	„	1·20
місячно . .	„	—·40

Поодиноке число 2 с

З почтовою пересилкою:

на цілий рік	К.	10·80
на пів року	„	5·40
на чверть року	„	2·70
місячно . .	„	—·90

Поодиноке число 6 с

Вісти політичні.

(З польского кола. — Справа вінчаня сербского короля. — Події в Хіні. — Полудново-африканьска війна).

Віденьскі дневники доносять, що при нагоді нарад соймової комісиї в цїли реорґанізациї виборчого комітету, відбули ся також дня 16. липня збори автономістичних членів польского „Кола" соймового і державної ради для обговореня справи політики вільної руки, ухваленої дня 16. червня польским „Колом" у Відни. В сих зборах взяли участь пп. Евґен Абрагамович, Генцель, Мерунович, Сапіга, Блажовский, Козловский, Вайґель, Дулемба, Рошковский, Рихлик. Знаміровский, Богданович, Шептицкий, Ґарапіх, Цьвіклїньский, Біндер, Ройовский, Гіжовский, Фішер, Пастор, Соколовский, Мілевский і Кароль Дідушицкий. Присутні в дискусиї згодили ся на те, що політика вільної руки має лише так розуміти ся, що на случай, коли-б Молодочехи відступили від обструкциї, Поляки назад з ними злучили би ся для охорони інтересів. Фактичний зрив звязи правиці уважає більшість польского „Кола" грубим і на будучність небезпечним блудом.

Вість про заручини сербского короля Александра з Драґою Машін викликала велику бучу. Насамперед обидив ся тим отець короля Милан, перервав сейчас свій побут в Карлових варах і вертає до Сербії, дальше кабінет і цїле окруженє короля, а вкінци і в краю і за границею зробила вість про ті заручини прикре враженє. В тій справі наспіли такі телеґрами: На вість о заручинах сербского короля Александра, яку доручено Миланови оногди вечером в Карлових варах, зателеґрафував він сейчас до міністра війни в Білградї з жаданем, щоби той вручив королеви просьбу о увільненє Милана від начального проводу над сербскою армією. Телеґрама не містила ніяких дальших слів, бо то після сербского войскового реґуляміну недозволено. Зачувати, що король Александер приймив димісию Милана. — Як доносять з Білгорода до Будапешту, ухвалено в суботу по полудни по 4-годинній кабінетній радї димісию кабінету. Президент міністрів др. Джорджевич, що перебуває тепер за границею, повідомлений телеґрафічно о ухвалї кабінетної ради, відповів сейчас, що прилучує ся до тої ухвали і вносить рівнож димісию. Король Александер вагував ся спершу приймити димісию кабінету і висказав бажанє, щоби кабінет взяв єї назад. Однако міністри по поновній нарадї заявили одноголосно, що мусять обставати при своїм жаданю. Відтак поручив король утворенє нового кабінету президентови ради державної, але той відмовив, а також і кількох висших ґенералів, до котрих король обертав ся з просьбою утвореня нового правительства, не хотіли того приймити ся з огляду на димісию Милана. — Wiener Allg. Ztg. оголошує коротку розмову одного з своїх співробітників з королем Миланом, що перебуває тепер у Відни. Король Милан в тій розмові заявив, що єго дуже болючо діймила вість о заручинах короля Александра з Драґою Машін. Король потвердив, що зараз по одержаню тої вісти, подав ся до димісиї. О любві короля Александра до Драґи Машін знало вже давно цїле окруженє короля і єго родина, але не вірено, щоби король мав намір женити ся з нею. Коли відбуде ся вінчанє, того доси ще не знають. — По висланю телеґрами з просьбою о димісию, вислав Милан другу депешу до сина, в котрій висказує єму глубокий жаль з причини єго поступку. Також у віденьских дипльоматичних кругах дуже неприхильно принято вість о заручинах короля Александра, головно длятого, що з тої причини може прийти в Сербії до поважних політичних заколотів. Після оповідань одного визначного Серба, що лично знає суджену короля Александра, пані Драґа Машін має бути хорошою женщиною, але вже в літах, бо має мати 36 чи навіть 39 літ. Єї муж був інжинєром. З першого подружа має сина, що числить вже 10 чи 12 літ. Драґа Машін має бути дуже образована і прикметами свого ума зуміла придбати собі любов короля, ще тоді, як була двірскою дамою королевої Наталиї. Pester Lloyd доносить з Білгороду, що король Александер дізнавши ся як неприхильно принято єго намір женитьби, заявив, що радше зложить корону як виречe ся подружа з Машіновою, котру полюбив і мусить єї подружити. В Білгородї зробила вість о заручинах короля також дуже прикре враженє. Як населенє задивлює ся на ту справу підносять вагально, що оно-

---

8)

ЗА ХЛЇБОМ.

(З польского — Генрика Сенкевича).

(Дальше).

III.

Жите на оселі.

Збірною точкою для більшости було місто Лїтль Рок, але з Лїтль Рок до Клерксвіль, найблизшої людскої оселї, з котрою мала сусїдувати Боровина, трохи дальше, як з Варшави до Кракова, а що гірше, треба було їхати краєм пустим, продирати ся через лїси і великі води. І справдї кількох людий, що не хотіли ждати на цїлу громаду, і пустили ся самі, пропали без вісти, але головний табор дійшов щасливо, і тепер ось розложив ся серед лїса.

Правду сказавши, поселенцї, коли прибули на місце, дуже розчарували ся. Надїяли ся застати на ґрунтах, призначених на оселю, поля і лїс, а найшли лише лїс, котрий треба було корчувати. Чорні дуби, червоні дерева, бавовняні, ясні клени і сумні гікори, стояли побіч себе одною стїною. То був бір не на сьміх, підшитий з долу корчами, повязаний в горі лїянами, що перекидаючи ся немов линви і шнури з дерева на дерево, творили немов звисаючі мости, немов заслони, вкриті цьвітами, а такі густі, так суцїльно помотані і збиті, що око не могло бачити так як в наших лїсах; хто глубше запустив ся, той не побачив над собою неба і мусів блукати в сумерку, а міг заблудити і на віки пропасти. Один і другий Мазур споглядав то на власні кулаки, то на сокири, то на ті дуби, що мали по кільканайцять ліктів в окрузї, і неодному зробило ся прикро. Благо мати дерево на хату і на паливо, але витяти лїс на 160 морґах одному чоловікови, випортати з землї пняки, зрівнати ями і аж тодї брати ся за плуг, то робота на цїлі літа.

Але не було що иншого робити, отже зараз на другий день як приїхали до табору, один другий перехрестив ся, сплюнув в руку, вхопив за топір, ухнув, махнув, ударив, і від тої пори кождого дня чути було гук сокир в тім арканзаскім лїсї, а часом і роздаючі ся піснї.

Табор стояв коло ріки, на досить обширній полянцї, вздовж котрої мали станути в квадрат хати, а на серединї з часом церков і школа. Але до того було ще далеко; тимчасом стояли вози, на котрих прибули родини переселенців. Ті вози уставлено в трикутник, щоби на случай нападу можна в них боронити ся як в кріпости. За возами, на прочій части полянки, ходили мули, конї, воли, корови і вівцї, котрих пильнувала варта, зложена з молодих уоруженух паробків. Люди спали на возах або по за ними, довкола огнищ.

В день женщини і дїти лишали ся в таборі, присутність же мужчин можна було пізнати лиш по гуку сокир, яким лунав цїлий лїс. Ночами вили в гущавинї дикі зьвірята, именно яґуари, арканзаскі вовки і куйоти. Страшні сірі медведї, що менше боять ся близько огня, підходили часом досить близько до возів, і тому часто серед темноти роздавали ся вистріли рушниць і крик: „Бий, забий!" Люди, що прибули з диких сторін Тексасу, були по найбільшій части добрими мисливцями, і они легко добували для себе і для родин зьвірини, а то антильоп, оленїв і буйволів; була бо то весняна пора вандрівок тих зьвірят на північ. Прочі переселенцї живили ся припасами, закупленими в Лїтль Рок або Клерксвіль, а зложеними з кукурузяної муки і солоного мяса. Крім того бито вівцї, яких кожда родина закупила по кільканайцять.

Вечерами, коли коло возів розпалено велику ватру, молодїж по вечери, замість іти спати, пускала ся в танець. Якийсь музика привіз з собою скрипку, на котрій вигравав краковяки і польки, а коли голос скрипки губив ся серед лїсного шуму і під голим небом, то инші помагали музицї, на американьский лад, дзвонячи бляшаними мисками. Жите плило при тяжкій праци гамірно, але безладно. Найпершою річию було поставити хати; і вскорі на зеленім коврі полянки станули зруби домів, а цїлий єї простір покрив ся гибльовинєм, трісками, кусниками кори і таким иншим деревним сьмітєм. Червоне дерево, чи т. зв. редвуд, дало ся легко обробляти, але часто треба було далеко по него ходити. Деякі поустроювали собі тимчасом шатра з полотен поздираних з возів. Инші, особливо нежонаті, котрим менше пильно було старати ся о дах над головою, а більше кучилось їм корчувати, почали орати в місцях, де лїс на то дозвалям і де дуби і гікори, т. є. зелїзні дере-

гди ніхто не прибрав хоругвами свого дому, ні не було ілюмінациї, що в Більгороді при торжественних нагодах есть звичайною річию.

Лігунчан вже прибув до Шавгаю. Заграничні посли рішили не складати єму візит. Лігунчан має під трема условиями поїхати на північ в цїли навязаня переговорів. Насамперед хіньске правительство мусить безпроволочно заняти угодове становище; по друге мусїв би енерґічно поборювати ворохобню кулаків а вкінци не приймає на себе відвічальности, коли би єму не повело ся полагодити заколоту в вдоволяючий спосіб.

До Бюра Райтера доносять з Бетлєгеи в Оранії, що анґлїйский віддїл зложений з кінноти і одної батериї стрітив дня 21 с. м. на захід від того міста сильний віддїл Бурів. Анґлїйцї що були в меншости мусїли уступити. — Ґен. Келлі Кенві доносить з Блюмфонтен, що зелїзниця на північ від Гонінгспріт перервана. Поїзд що віз компанїю Шкотів, попав в руки Бурів. Друга депеша того ґенерала доносить, що сильний віддїл Бурів надтягає з Гонінгспріт і що всяке получене з Преториєю перерване.

Новини.

Львів дня 24-го липня 1900.

— З'їзд польских лїкарів і природників в Кракові розпочав ся в суботу о 8 год. рано богослуженем в костелї Пречистої Діви. О 9 годині зібрало ся до 800 участників з'їзду в театральній сали. Проф. Костанецкий, голова комітету, вітворив засїданє промовою, в якій підніс вагу природничих наук, начеркнув коротку історию розвитку сеї галузи наук в остатних часах та висказав вдоволенє, що нинї суспільність відносить ся до них приязнїйше. Опісля предложив лїсту членів президиї з'їзду. Зібрані приняли президию оплесками, почім обняв провід др. Дунїн з Варшави. Перший забрав голос протомедик др. Меруновнч зі Львова; повитав зібраних з припорученя міністерства просьвіти і в своїй промові звернув увагу на те, що головною задачию з'їзду є застановити ся над средствами против туберкулів. Опісля повитали зібраних президент міста Кракова, Фрідляйн, по вім іменем Академії наук і університету др. Цоль, в імени лїкарского виділу проф. Якубовский, а др. Йордан іменем краківского Тов. лїкарского. По відчитаню привітних писем і телеґрам, та по справозданю секретаря господарского комітету відбули ся два відчити а то: проф. Ненцкого на тему: „Будуча задача біольоґічної хемії“ і проф. Барановского на тему: „Борба з туберкулами, яко задача суспільно-народна“. По відчитах вибрано виставових судиїв і участники пішли оглядати природничо-лїкарску виставу.

— Іспит зрілости в ц. к. семинариї учительскій мужескій в Тернополи відбув ся в часї від 30 червня до 14 с. м. під проводом члена шкільної ради краєвої п. Александра Барвіньского. Сьвідоцтво зрілости одержали: Батицкий Іван, Длугоденцкий Марцель, Дзюба Франц, Фукс Мордко, Ґалачиньский Людвик, Ґардиляш Антін, Гальперн Авраам, Єзерский Бронислав, Качала Стефан, Ладнюк Іван, Луковский Микола, Мушалюк Стефан, Пресер Герш, Пущиньский Йосиф, Райсберґ Берль, Руневич Йосиф, Ризак Іван, Шмідт Йосиф, Скорупский Михайло, Свитак Антін, Шутовский Михайло, Томчук Йосиф, Тисяк Василь, Вальтух Аба, Володислава Баландюкова, Грай Рісе, Глубовска Антонина, Каміньска Генрика, Олексінцер Сара, Пінтівна Антонина, Сатурска Емілїя, Сеникївна Ольга, Талерівна Гіндa, Ґільзон Патан, Гіршгорн Фридр. Келер Ришард, Олїйник Іван. Поправку одержали: 7 публ. учеників, 3 екстернїсти і 3 екстернїстки. На один рік репробовано: 3 публ. учеників, 1 екстернїста і 1 екстернїстку.

— Справозданє женьского інституту руского тов. педаґоґічного у Львові. Інститут остає під управою комітету, вибраного виділом руского тов. педаґоґічного. До комітету належать: голова дир. Едвард Харкевич, економічна директорка Гер. Шуховичева, наукова директорка Мар. Білецка, о. Евг. Гузар, лїкар др. Софія з Окуневских Морачевска, правний дорадник др. Стефан Федак і настоятелька Юл. Ганчаковска. Комітет відбував свої засїданя під проводом голови дир. Харкевича. Інститут поміщений при ул. Курковій ч. 10, отворено з початком вересня 1899. Посьвяченє льокалю відбуло ся торжественно 13 жовтня 1899. На внутрішнє уряджене видано 714 зр. 92 кр. В сїм першім роцї уміщених було в інститутї 12 дївчат: 9 доньок сьвящеників, 2 доньки учителів, а 1 донька купця. З них ходило 2 до V (I) кл. рускої женьскої школи виділової ім. Шевченка, 7 до кл. VI (II) тої школи, одна до VII (III) а одна до VIII (IV) кл. иншої школи публичної, а одна до учительскої семинариї. В першім півроцї сьвідоцтво дуже доброго поступу дістала 3, першу клясу 9 — в другім півроцї поступ дуже добрий одержала 1, а першу клясу 11. Помочи в науцї удїляли їм настоятелька і одна учениця IV. року учительскої семинариї. В інститутї пробували також часово, на два місяцї, дві доньки сьвящеників, що учили ся кравецтва. Шкільну науку розширювано домовою лектурою з особливою увагою на руску літературу під проводом наукової директорки. Інститутки учились крім шкільних наук також сьпіву, гри на фортепянї, на цитрі і танців, а по мисли домашного реґуляміну (ухваленого виділом) вправляють ся також в домашнім господарстві жіночім, помагаючи настоятельцї при порядкованю біля, праню, вареню, печеню. Є гадка завести в інститутї окремий практичний курс домашного господарства. В груднї минулого року уладили інститутки сьв. Николаївский вечер, опісля музикально-вокальний вечер; від часу до часу уладжували також аматорскі вистави відповідних штук. Дня 28 червня відбув ся річний попис гри на фортепянї і цитрі з сьпівом і декламациями. Про здоровлє інституток дбала управа інституту, пильнуючи проходів, купелї і — само собою розуміє ся — здорового харчу. — Приходи інституту виносили в сїм роцї 2705 зр. 60 кр. і розходи 2659 зр. 42½ кр.

— Дирекция женьскої учительскої семинариї у Львові оповіщує: Для принятя на I. рік женьскої учительскої семинариї у Львові треба предложити: 1) метрику на доказ що кандидатка укінчила 15 літ, (на фребліський курс 16 літ) житя; 2) послїдне сьвідоцтво шкільне, а коли була перерва в посіщаню школи; 3) сьвідоцтво моральности; 4) сьвідоцтво здоровля і щіпленої віспи. Кандидатки піддадуть ся вступному іспитови з предметів, викладаних в VII. клясї виділової школи. Першеньство до принятя мають дочки народних учителів замісцевих, дальше кандидатки замісцеві, наконець кандидатки місцеві, а з них ті котрі зголошують ся вже другий або третий раз. Кандидатки замісцеві обовязані мешкати в домах вказаних їм дирекциєю, котрі стоять під наглядом Дирекциї, і получать стипендиї не більші як 10 корон місячно. На I. рік прийме ся найбільше 55 учениць. Вписи будуть відбувати ся 29, 30 і 31 серпня с. р. від 9—12 години рано. Іспит вступний зачне ся 1 вересня о 8 годині рано, а потреває около 5 день. На II., III. і IV. рік будуть відбувати ся вписи 1 і 2 вересня с. р. від 9 до 12 години рано. Вписи до школи вправ з руским і польским язиком викладовим відбудуть ся 29, 30 і 31 серпня с. р.

ва, були рідші. Тодї то, як ліс арканзаский лїсом, перший раз роздали ся в нім голоси: „Гей — соб!“

Однако взагалї на поселенцїв спадала така навала роботи, що не знати було, до чого приложити рук, чи насамперед ставляти доми, чи корчувати, чи ходити за зьвіриною. Зараз в початку показало ся, що повномочник кольоністів купив землю від зелїзницї на віру і нїколи в нїй перше не був, бо инакше не був би купував глухого лїса, тим більше, що так само легко було купити кусники степу покриті лиш по части лїсом. І він і повномочник зелїзницї прибули вправдї на місце, аби розділити пнї і показати кождому, що до него належить, але коли побачили, яка з тим біда, покрутили ся два днї, відтак посварили ся і виїхавши, як казали, за мірничими знарядами до Клерксвіля, вже більше в оселї не показали ся.

Вскорі виявило ся, що одні поселенцї заплатили більше, инші менше, а що гірше, нїхто не знав, де лежить єго пай і як то відміряти що на него припадає. Поселенцї остали без провідника, без нїякої власти, котра би могла їх справи порядкувати і лагодити спори. Нїхто добре не знав, як працювати. Нїмцї взялись би певне цїлою громадою до вирубаня лїса і очистивши цїлий простір та побудувавши спільними силами доми, почали би аж тодї при кождім домі відмірювати. Але кождий Мазур хотів від разу робити на своїм, ставити свій дім і корчувати свій ліс. До того кождий хотів брати місця при середній полянцї, де ліс був найрідший і вода найблизше. Звідси настали спори, котрі зараз збільшили ся, коли одного дня появив ся, якби з неба упав, віз якогось пана Ґрінманьского. Той пан Ґрінманьский називав ся може на пр. в Сінсінатї, де мешкають Нїмцї, Ґрінман, але в Боровинї додав собі „ский“ тому, щоби інтерес лїпше ішов. Єго віз мав високий полотняний дах, на котрім з кождого боку чорнїв напис великими буквами: *„салюн“* (шинк), а під сподом меншими: *„Бранді, уіскі, джін“* (ріжні роди горілок).

Яким способом той віз переїхав цїлий небезпечну пустиню між Клерксвіль а Боровиною, яким способом не розбили єго степові розбишаки, чому Індияни, що снують ся малими шайками нераз дуже близько від Клерксвіль, не здоймили скальпу з голови пана Ґрінманьского, то була єго тайна, досить, що приїхав і того самого дня почав зараз робити знамениті інтереси. Але й того самого дня переселенцї почали сварити ся. До тисячних спорів о надїли, о знаряди, вівцї, місця при огнищах, прибували дуже маловажні причини. Іменно в кольонїстах обудив ся якийсь дивний американьский патріотизм. Ті, що походили з північних держав, почали вихвалювати свої давні оселї, коштом осель і поселенцїв з полудневих сторін і противно. Тодї то можна було почути ту північно-американьску польщину, латану анґлїйскими нитками всюди, де єї відлучене від рідного краю і побут між чужими продїравило.

— По що то ви вихвалюєте свої полудневі *контри* (краї)? — говорив паробок зпід Чікаґо. — У нас в Іллїневс, куди поглянеш всюди *райброд* (хлїб), а що *каром* (вовом) уїдеш мильку, то *сіті* (місто). Підеш на *ферму*, хочеш дім ставити, то не потребуєш гризти лїса, купиш *люмбер* (старо дерево) і конець, а у вас що?

— У нас один *канїон* [1]) більше варт, як цїлі твої *бльокі* (оселя).

— А ти менї чого тикаєш? Я там був *сир* то й тут буду *сир*, а ти хто такий?

„Сир“ значило анґлїйске *„сір“* (пан).

— Тихо бо вхоплю *шинґельс* (кіл), або голову умочу в *крику* (ріцї) коли сердиш ся. Який тобі *бізнес* до мене.

— Чого мене *фалїшуєш* (завертаєш голову). Який пан, куплю тебе за *біта* (за будь що).

. . . .

В осени просто зле дїяло ся, бо та громада пригадувала громаду овець без пастуха. Спори о надїли ставали чим раз пристрастнїйші. Приходило до биток, в котрих товариші з одних міст або осель лучили ся против инших. Досьвіднїйші, старші і розумнїйші здобували собі вправдї поволи повагу і власть, але не все могли їх удержати. Лише в хвилях небезпечности велїв спільний інтерес забувати о сварнях. Раз коли вечером ватага індияньских волоцюгів украла кільканайцять овець, кинули ся Мазури за ними в погоню громадою і не надумуючись. Вівцї відобрано, одного червоношкірця так побито, що вскорі умер і найлїпша згода була того дня, але на другий день рано почали знов бити ся з собою при корчованю. Згода приходила також, коли вечерами музика починав грати не до танця, але ріжні піснї, котрі кождий давно чув, ще під соломяними стріхами. Тодї втихали розмови. Мазури обступали музику великим колесом, шум лїса вторував єму, полумінь в огнищах сичала і стріляла искрами, а они стоячи опускали хмарно

[1]) Канїон — яр вижолоблений рікою, звичайно порослий лїсом.

— **Школа лісового господарства у Львові** виучує самостійних господарів лісних теоретично і практично. Укінчені слухачі мають право до однорічної служби войскової, також можуть здавати державний іспит на самостійних господарів лісних. Наука тревае 3 роки від 1 го жовтня до кінця липня. Удержане ученика коштує місячно пересічно 50 корон, вписове виносить 4 корони, а оплата шкільна піврічно 10 кор. Здібним і пильним, а незаможним ученикам уділяє ся вже по першім курсі стипендий до 400 корон річно. Услівя приняття суть: укінчений 17 рік житя, сьвідоцтво здоровля, рік практики лісної, укінчена з добрим поступом що найменше 4 кл. ґімн., або реальна і іспит вступний. Кандидати з укінченою 6 клясою шкіл середних не здають вступного іспиту. Кандидати з іспитом зрілости середної школи вступають просто на 2 рік. Поданя о приняте треба вносити до дирекциї найдальше до 20 вересня. Малолітні мусять долучити ще й удостовірений дозвіл вітця чи опікуна. Близших пояснень уділяє на жадане Дирекция школи лісової у Львові ул. Зибликевича ч. 28.

— **В справі безпроцентових позичок для читалень „Просьвіти“** подав Виділ краєвий до відомости, що на предложене головного виділу товариства „Просьвіти“ уділив з фондів краєвих позичку слідуючим читальням „Просьвіти“: 1) читальни в Поповичах, перемиського повіта 400 корон; 2) читальни в Мшані, повіта городецкого, 600 кор.; 3) читальни в Городовичах, повіта старо самбірского, 1000 кор.; і 4) читальни в Слобідці турилецкій, повіта борщівского, 400 кор. — Позички ті мають бути сплачені в 8 рівних піврічних ратах, а перша рата припадає дня 1. серпня 1901 р. Також подав Виділ краєвий до відомости, що установив постійні речинці, в котрих буде полагоджувати поданя о уділене безпроцентових позичок, а іменно: дня 1 січня, 1 цьвітня і 1 жовтня кождого року. Длятого ті читальні „Просьвіти“, що схотять вносити поданя о безпроцентову позичку, мусять на два-три тиждні перед кождим з тих речинців вносити поданя на руки товариства „Просьвіти“, щоби оно мало час провірити стійність прошеня і предложити поданє на означений речинець краєвому Виділови. На жадане товариства висилає канцелярия товариства „Просьвіти“ безплатно докладні пояснення в справі одержаня безпроцентової позички для крамниці при читальни „Просьвіти“.

— **Стан засівів**. Справоздане зі стану засівів та жнив, оголошене міністерством рільництва, підносить на вступі, що погода була для засівів не користна, бо зливи, гради та повени вирядили значні шкоди. Що дотикає озимого жита, то в наслідок переораня многих просторів та переважно рідкого стану збіжа, належить надіяти ся богато меншого збору, як минувшого року. Жнива переважно ще не покінчені. В Галичині та на Буковині зашкодили житу посуха та спеки. В полудневих околицях жнива озимої пшениці відбувають ся тепер, а видаток є вдоволяючий, з других країв доходять жалоби, що пшениця вилягла, та ржа кинула ся на неї. У всхідних краях пшениця досить марна і рідка, впрочім вдоволяюча. Стан ярих засівів дуже нерівний. В полудневих краях жнива або вже покінчено, або тепер відбувають ся, або зачинають ся. Ячмінь в богато краях потерпів наслідком вогкости. З многих сторін доносять, що ячмінь виляг, пожовк і заріс, а денеде показала ся на нім ржа. Мимо того стан ячменю ще вдоволяючий. Стан вівса добрий. Кукуруза поправила ся і заповідає добрий збір. Пашні ростини на скількість удатні, на якість вийшли плохі. Бараболі заповідають ся дуже добре, цукрові бураки переважно добрі, але декуди заросли та поржавіли. Винниці заповідають обильний збір, а дерева овочеві також не завели.

Телеґрами.

Відень 24 липня. Цісар полишить ся до кінця серпня в Ішли. Відтак виїде до Відня, де забавить до 7 вересня. Того дня виїде Цісар до Ясла на маневри, на котрих забавить до 16. вересня. З маневрів верне Цісар до Відня.

Білгород 24 липня. Король Александер відвідав вчера в полудне свою суджену; перед єї домом уставлено подвійну почетну сторожу. В суботу вечером відбув ся в королівскій палаті ґалевый обід, в котрім взяли участь також президент скупштини і богато послів та достойників. Рада міста устроїла вечером похід з смолоскипами в честь короля.

Білгород 24 липня. Короля Александра покидає его найблизше окружене. До димісиї подали ся ад'ютанти і надворний лікар.

Білгород 24 липня. Президент апеляцийного суду Лазар Йованович приймив ся утвореня нового кабінету.

Берлин 24 липня. Доносять з Шанґаю, що Европейці в Пекині ще імовірно жиють і находять ся в руках хіньских властий, як закладники, доки не будуть покінчені переговори з Европою.

Варшава 24 липня. Звідси виїздять до Хіни дві бригади стрільців і дві бриґади артилериї.

голови і душі з них відлітали за море. Нераз місяць підніс ся високо над ліс, а они ще слухали. Але з виїмком тих коротких хвиль всьо в осели чим раз більше псувало ся. Безлад збільшав ся, росла ненависть. Та мала суспільність, кинена серед лісів і майже відірвана від прочих людий, а полишена провідниками, не могла і не уміла дати собі ради.

Між поселенцями находимо дві звістні особи: старого селянина, Лаврона Топорка і его дочку Марисю. Діставшись до Арканзас мали в Боровині переходити то що инші. І спершу ліпше їм діяло ся. Що ліс то не новойоркский брук, а до того не мали там нічого, а тут мали віз, трохи худоби, дешево купленої в Клерксвіль і трохи знарядів до ріллі. Там гризла їх страшна туга, тут тяжка праця не дозваляла гадці відорвати ся від нинішного дня. Лаврін від рана до вечера рубав ліс, обтісував бальки на хату і лупив драниці; дівчина мусіла на ріці прати, розкладати огонь, варити їсти; але мимо труду, рух і воздух лісний затирали постепенно на єї лици сліди хороби, якої набавила ся з нужди в Новім Йорці. Горячий подув з Тахасу осмалив і покрив золотавим відблеском єї бліде личко. Молоді хлопці з Сан-Антоніо і з над великих озер, що за будь що прискакували до себе з кулаками, в тім лиш годили ся, що Марисині очи глядять з під ясного волоса як блавати з жита і що то найкрасша дівчина, яку очи людскі оглядали. Марисина врода вийшла на добре і Лавронови. Сам собі вибрав кусень найрідшого ліса і ніхто єму не противив ся, бо всі паробки були по его стороні. Неодин помагав єму навіть рубати ліс і обтісувати бальки, або закладати на зруб хати, а старий, хитрий, пізнав, що діє ся і від часу до часу відзивав ся:

— Моя доня ходить по луці як лелія, як пані, як царівна. Кому схочу, тому єї дам, але не аби кому, бо она господарска донька. Хто мені низше поклонить ся і ліпше вигодить, тому дам.

Отже хто єму помагав гадав, що помагає собі.

З тої причини було Лавронови навіть ліпше як иншим а взагалі було їм цілком добре, колиб оселя була мала яку будучність перед собою. Але там ішло до гіршого з дня на день. Минув тиждень і другий. Довкола полянки зрубано дерево, земля покрила ся трісками, тут і там появила ся жовта стіна дому: однако то що зроблено було забавкою в порівнаню з тим, що треба було зробити. Зелена стіна ліса лиш поволи уступала перед сокирами. Ті що запускали ся в гущавину, приносили дивні вісти, що той ліс не має кінця, що там дальше страшні в нім багна, якісь величезні калужі і немов спляча вода під деревами, що якісь дивогляди там мешкають, якісь мари немов духи пересувають ся поміж дерева, якісь вужі сичать, голоси кличуть: Не іди!, несамовиті корчі ловлять за одіне і не пускають. Один хлопець з Чікаґо, доказував, що бачив чорта, як виставив страшне, кудлате головище з болота, і так на него захропів, що він ледве утік до табору. Поселенці з Техас толкували єму, що то мусів бути буйвіл, але він не хотів вірити. До того забобони додавали ще більше страху. Кілька днів по тім лучило ся, що двох сьмільчаків пустило ся в ліс і більше їх не побачено. Кількох людий занедужало на крижі з надмірної праці, а відтак кинула ся на них пропасниця.

(Дальше буде)

За редакцию відповідає: Адам Краховецкий.

З друкарні В. Лозиньского — під зарядом В. І. Вебера. (Телефона число 569).